

Miserie. Puin. Stof. Tranen. Het veldwerk dat ik dit voorjaar in de Vesdervallei verrichtte, behoort tot het heftigste dat ik ooit heb gedaan. Alsof ik weer in Oost-Congo was. Afgekalfde oevers, uiteengereten huizen, verwoeste mensenlevens. Hier en daar hing het plastic nog 3 meter hoog in de bomen. 'Natuurlijk was ik hier', zuchtte een alleenstaande moeder. 'Het gelijkvloers stond onder water. Ik ben met de kinderen naar boven getrokken. De oudste was drie, de jongste negen maanden. De baby had honger, maar boven had ik geen eten. Uren later zijn we vertrokken. Schoenen vond ik niet, alles was ondergelopen. Blootsvoets stond ik op straat. Tot aan mijn heupen in het water. Twee kinderen op de arm.' De klimaatcrisis iets voor de verre toekomst? Nee, dit is het. Hier en nu. Rauw, hard en meedogenloos. 'Ik verloor mijn dochter en schoonzoon. Ik kan er niet over praten.' 'Mijn broer lag verlamd in de zetel toen het water binnenkwam. Zijn vrouw is ook omgekomen.' 'Mijn meter belde toen de voor- gevel viel. Ze belde toen de achtergevel viel. Met een buurvrouw was ze hoog in het trappenhuis gevluht. Toen is het huis ingestort.' 'Tien dagen later hebben ze hem teruggevonden. Vijftien kilometer verderop. Hij was een goede zwemmer, onze zoon. We mochten hem niet meer zien.' De overstromingen van vorige zomer zijn de grootste natuurramp uit de geschiedenis van België. Meer dan 200 gemeentes werden getroffen, 10 ervan werden gedeeltelijk verwoest. Zowat 50.000 huizen raakten beschadigd, 11.000 auto's werden vernield, 160.000 ton puin moest worden geruimd en 40 mensen kwamen om. Veertig. Meer dan bij de terreuraanslagen van 2016. En toch lijken ze al vergeten. Waarom? Omdat het onderscheid tussen dader en slachtoffer hier veel minder duidelijk is? Internationaal onderzoek naar de ramp wees uit dat extreem weer steeds waarschijnlijker wordt naarmate de aarde opwarmt. Het is lastig herdenken als je weet dat je mee schuldig bent. Tussen het puin zag ik schoenen, printers, krukken, speelgoed liggen. In wat ooit een huis was, lagen kapotte dia's op een besmeurde vloer. Wekenlang moeten ze in het vocht gelegen hebben. Ik raapte ze op en hield ze tegen het licht. De kleuren waren uit- gelopen, de emulsie was losgekomen. Moest ik ze terugleggen of aan anderen tonen? Het bleken de krachtigste beelden van de overstromingen die ik ooit zag. Het water had alle herinneringen weggespoeld en herschapen tot abstracte kleurvlakken. Nu eens dreigend, dan weer lieflijk. En soms verschrikkelijk leeg. Van wie zijn deze onheilspellende glasramen van onze tijd?